

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων,
Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ & ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Πολιτική Ορθής Χρήσης για την Ασφάλεια στο Διαδίκτυο

Ασφάλεια στο Διαδίκτυο
Ενημερωτικός Κόμβος Πανελλήνιου Σχολικού Δικτύου

Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο
Το Δίκτυο στην Υπηρεσία της Εκπαίδευσης

Πάτρα, 2013

Πίνακας περιεχομένων

Ασφάλεια των παιδιών @ διαδίκτυο	3
Περί τίνος πρόκειται;	3
Γιατί πρέπει να αναλάβει δράση το σχολείο;	4
Πολιτική Ορθής Χρήσης για την Ασφάλεια στο Διαδίκτυο	5
Πολιτικές και πρακτικές	5
Εκπαίδευση και κατάρτιση.....	5
Υποδομές	5
Πρότυπα και αξιολόγηση	5
Πώς δείχνει η ορθή χρήση στο σχολείο μου;	6
Που μπορώ να βρω καλά παραδείγματα;	7
Τι να κάνω για να ξεκινήσω;.....	8
Εξωτερικοί δικτυακοί τόποι.....	10

Επιμέλεια κειμένου: Άρης Λούβρης

Πηγή: [Becta](#) (2012)

Ασφάλεια των παιδιών @ διαδίκτυο

Διαχειρίζεται το σχολείο καλά τους κινδύνους στο Διαδίκτυο;

«Τα σχολεία χρειάζεται να επικεντρωθούν με μεγαλύτερη συνέπεια σε μια σειρά σημαντικών ενεργειών. Αυτές περιλαμβάνουν την ανάπτυξη ενός προγράμματος εκπαίδευσης για την Ασφάλεια στο Διαδίκτυο. Το πρόγραμμα οφείλει να αντικατοπτρίζει την ηλικία και το στάδιο ανάπτυξης των μαθητών, παρέχοντάς τους κατάλληλη εκπαίδευση. Επίσης, να επιτρέπει στο σύνολο του προσωπικού του σχολείου να υποστηρίζει τους μαθητές αλλά και να βοηθά τις οικογένειες να διατηρούν τα παιδιά τους ασφαλή στο Διαδίκτυο»

[Ofsted, 2010 - Η ασφαλής χρήση των νέων τεχνολογιών.](#)

Ασφάλεια στο Διαδίκτυο, περί τίνος πρόκειται;

Τα σχολεία έχουν την ευκαιρία να μετασχηματίσουν την εκπαίδευση και να βοηθήσουν τους μαθητές να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους με τις ΤΠΕ. Όμως εξίσου σημαντικό είναι οι μαθητές να μάθουν πως να παραμένουν **ασφαλείς** όταν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και ειδικά υπηρεσίες του Web 2.0, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Το κλείδωμα και η απαγόρευση προσέγγισης, ναι μεν περιορίζουν την έκθεση σε κίνδυνο, έχουν παύσει να αποτελούν όμως βιώσιμη προσέγγιση.

Σήμερα ενισχύεται η άποψη ότι το σύγχρονο σχολείο οφείλει να εκπαιδεύει τους αυριανούς πολίτες για να είναι ασφαλείς στον ψηφιακό κόσμο και ότι η **Ασφάλεια στο Διαδίκτυο** είναι περισσότερο σχετική με τη συμπεριφορά παρά με την τεχνολογία.

Ενώ ο ενθουσιασμός των μαθητών για τη χρήση του Διαδικτύου είναι γενικά υψηλός, η κατανόηση των κινδύνων είναι συνήθως χαμηλή. Επομένως, τα σχολεία οφείλουν να επικεντρωθούν σε ένα **μοντέλο ενδυνάμωσης της ασφαλούς πλοήγησης**, εφοδιάζοντας τα παιδιά με τις δεξιότητες που απαιτούνται για να χρησιμοποιήσουν το Διαδίκτυο με ασφάλεια και υπευθυνότητα.

Παράλληλα, προωθείται η ασφαλής και υπεύθυνη συμπεριφορά στη χρήση των ΤΠΕ όχι μόνο στο σχολείο, αλλά και στο σπίτι και γενικότερα.

Το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο μέσω του ενημερωτικού κόμβου Ασφάλεια στο Διαδίκτυο <http://internet-safety.sch.gr> ευελπιστεί να βοηθήσει τα σχολεία να διαχειριστούν σωστά το σοβαρό αυτό θέμα και τους μαθητές να κατανοήσουν πως να αντιμετωπίζουν τους νέους κινδύνους.

Γιατί πρέπει να αναλάβει δράση το σχολείο;

Τα σχολεία έχουν την υποχρέωση της μέριμνας και οφείλουν να εξασφαλίζουν ασφαλή προστασία για τα παιδιά, τους εφήβους, αλλά και το προσωπικό γενικότερα.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, η μη ορθή χρήση των ΤΠΕ δεν κρίνεται ως ιδιαίτερα επικίνδυνη και μπορεί να αντιμετωπιστεί σε επίπεδο τάξης. Σε κάποιες περιπτώσεις όμως τα παιδιά ενδεχομένως να εκτίθενται σε πραγματικό και σοβαρό κίνδυνο.

Ο κίνδυνος προσδιορίζεται από συμπεριφορές παρά από τις ΤΠΕ αυτές καθαυτές*

	Εμπόριο	Επιθετικότητα	Σεξ	Αξίες
Περιεχόμενο (το παιδί ως δέκτης)	Διαφημίσεις, ενοχλητική αλληλογραφία (spam), προσωπικές πληροφορίες	Βίαιο / περιεχόμενο μίσους	Πορνογραφικό ή μη επιθυμητό σεξουαλικό περιεχόμενο	Προκατάληψη, ρατσισμός, παραπλανητικές πληροφορίες ή συμβουλές
Επαφή (το παιδί ως συμμετέχων)	Παρακολούθηση συγκομιδής προσωπικών πληροφοριών	Θύμα εκφοβισμού, παρενόχλησης ή καταδίωξης	Συνάντηση με ξένους, ή groomed	Αυτοτραυματισμός, ανεπιθύμητες πεποιθήσεις
Συμπεριφορά (το παιδί ως δράστης)	Παράνομη μεταφόρτωση (downloading), πειρατεία, τυχερά παιχνίδια, οικονομικές απάτες, τρομοκρατία	Εκφοβισμός ή παρενόχληση άλλου	Δημιουργία και ανέβασμα (uploading) ακατάλληλου υλικού	Παροχή παραπλανητικών πληροφοριών ή συμβουλών

Ο κυβερνοεκφοβισμός ή ηλεκτρονική παρενόχληση (cyber bullying) μπορεί να είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα για το σχολείο σας, αλλά είναι ευκολότερο για τους ενήλικες να συλλέγουν στοιχεία για εκφοβισμό, από κείμενα, μηνύματα e-mail ή από λογισμικό παρακολούθησης. Είναι εξίσου σημαντικό ότι όλες οι σχετικές πολιτικές (π.χ. για την ενδοσχολική βία) να συμπεριλαμβάνουν αναφορά στο cyber bullying.

Η ηλεκτρονική παρενόχληση είναι οποιοδήποτε είδος επανειλημμένης επιθετικής συμπεριφοράς λεκτικής, ψυχολογικής ή σωματικής - που πραγματοποιείται από ένα άτομο ή μια ομάδα ατόμων κατά τρίτων. Η ηλεκτρονική παρενόχληση είναι εσφαλμένη και απαράδεκτη συμπεριφορά. Δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να παραβλέπεται ή να αγνοείται (σύμφωνα με τον ιστότοπο της Ε.Ε. [Safer Internet](#)).

* Έκθεση του Ευρωπαϊκού ερευνητικού δικτύου EUKidsOnline «Risks and safety on the internet», Οκτώβριος 2010

Πολιτικές και πρακτικές

- Έχει το σχολείο σας ένα συμπαγές σύνολο πολιτικών και πρακτικών στο πλαίσιο εσωτερικού κανονισμού;
- Έχετε αποδεκτή πολιτική ορθής χρήσης (ΑΠΟΧ); Είναι ενήμεροι όλοι;
- Ο κανονισμός σας κατά του εκφοβισμού περιλαμβάνει αναφορές και στον κυβερνοεκφοβισμό;
- Υπάρχουν αποδοτικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης του κανονισμού σας;
- Υπάρχει υπεύθυνα ορισμένο άτομο σχετικά με αυτόν τον σκοπό;

Υποδομές

- Είναι το τοπικό δίκτυο σας ασφαλές και προστατευμένο;
- Χρησιμοποιείτε άλλον πάροχο πέραν του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου;
- Κάνετε χρήση κάποιου φίλτρου ελέγχου περιεχομένου;

Εκπαίδευση και κατάρτιση

- Παρέχεται σε όλα τα παιδιά εκπαίδευση και κατάρτιση περί ασφάλειας στο Διαδίκτυο; Αν ναι, που και πώς; Περιλαμβάνει πρότερη μάθηση ή είναι ενσωματωμένη στο Πρόγραμμα Σπουδών;
- Είναι το προσωπικό καταρτισμένο σωστά;
- Υπάρχει ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης στο σχολείο;
- Έχει η διοίκηση της σχολικής μονάδας επαρκή αντίληψη για το θέμα της ασφάλειας στο Διαδίκτυο;

Πρότυπα και αξιολόγηση

- Έχετε υιοθετήσει ένα πρότυπο;
- Παρακολουθείτε, αναθεωρείτε και αξιολογείτε όλα τα παραπάνω;

Πώς δείχνει η ορθή χρήση στο σχολείο μου;

Σας προτείνουμε να ελέγξετε τα παρακάτω σημεία:

Έχετε μια ισχυρά αποδεκτή πολιτική ορθής χρήσης του Διαδικτύου στο σχολείο σας;

Γενικά ...

- ☐ αντικατοπτρίζει τον κανονισμό σας και καλύπτει όλους τους χρήστες;
- ☐ προωθεί τις θετικές χρήσεις των νέων και αναδυόμενων τεχνολογιών;
- ☐ περιγράφει σαφώς ποια παρακολούθηση δικτύου πραγματοποιείται;
- ☐ περιγράφει σαφώς αποδεκτές και μη, συμπεριφορές κατά τη χρήση της τεχνολογίας και δικτυακών πόρων που προβλέπονται από το σχολείο τόσο εντός όσο και εκτός, ή κατά τη χρήση προσωπικών τεχνολογιών σε σχολικές εγκαταστάσεις ή δίκτυα;
- ☐ περιγράφει σαφώς τις κυρώσεις για απαράδεκτη χρήση;

Είναι ...

- ☐ σαφής και συνοπτική;
- ☐ γραμμένη σε ύφος και στυλ κατάλληλο για τον τελικό χρήστη;
- ☐ αναθεωρημένη τακτικά και επικαιροποιημένη;
- ☐ κοινοποιημένη ευρέως και τακτικά σε όλες τις ομάδες ενδιαφερομένων;
- ☐ _____
- ☐ _____

Που μπορώ να βρω καλά παραδείγματα;

Ενημερωτικός Κόμβος

<http://internet-safety.sch.gr>

Ο ενημερωτικός κόμβος **Internet-Safety** “**Ασφάλεια στο Διαδίκτυο**” του Πανελλήνιου Σχολικού Δικτύου ή Ασφάλεια στο Διαδίκτυο <http://internet-safety.sch.gr> διευρύνει το πλαίσιο αναφοράς της με τον ανανεωμένο δικτυακό της τόπο, απευθυνόμενη, πέραν των εκπαιδευτικών, στους γονείς και κηδεμόνες και ασφαλώς στα παιδιά και στους εφήβους. Ο ιστότοπος είναι δομημένος έτσι ώστε, πέραν των πρόσφατων χρονικά προβαλλόμενων ανακοινώσεων (Αρχική σελίδα), να παρέχει Άρθρα, Αρχεία, ενώ χωρίζεται σε ενότητες για ευαισθητοποίηση σε θέματα όπως το cyberbullying, sexting και grooming, ενώ παρέχεται και τμήμα με Χρήσιμο υλικό.

Η κατηγοριοποίηση έχει γίνει με βάση τις ομάδες – στόχους στις οποίες απευθύνεται το κάθε άρθρο: από τα παιδιά και τους εφήβους έως τους γονείς και κηδεμόνες, με ενδιαμέσο συνδετικό και σημαντικό κρίκο τους εκπαιδευτικούς.

Στο site “Ασφάλεια στο Διαδίκτυο” μπορείτε να «ψηφίζετε» πλέον τα άρθρα τα οποία υπάρχουν ή τα νέα που ανεβαίνουν καθώς και να τα επικοινωνείτε μέσω των λογαριασμών που διατηρείτε στα πιο γνωστά μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Twitter, Google+).

Ηλεκτρονική Κοινότητα <http://blogs.sch.gr/groups/internet-safety/>

Η κοινότητα παραμένει ανοικτή προς τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι μπορούν να συνεχίζουν να εγγράφονται ή να παροτρύνουν συναδέλφους τους να ενταχθούν στην ομάδα, αν είναι ήδη μέλη. Αντικείμενο της ομάδας είναι η συζήτηση και η ανταλλαγή απόψεων σε θέματα ασφαλούς πρόσβασης των μαθητών στο διαδίκτυο, η προβολή καλών πρακτικών, η παροχή οδηγιών, συμβουλών και η ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων για θέματα ασφαλούς διαδικτύου. Περιμένουμε επίσης, τις προτάσεις σας, τι ενδεχομένως θα επιθυμούσατε να αναρτήσουμε και ότι άλλο σας απασχολεί σε σχέση με την Ασφάλεια στο Διαδίκτυο.

Επικοινωνήστε μαζί μας internet-safety@sch.gr

Τι να κάνω για να ξεκινήσω;

Έχοντας ως σημείο αναφοράς τον δικτυακό τόπο [Ασφάλεια στο Διαδίκτυο](#) μπορείτε να ξεκινήσετε με τα παρακάτω άρθρα:

- Δημιουργία – συντήρηση ασφαλών ιστοσελίδων
- Χρήση εικόνων και βίντεο
- Ασφαλής αναζήτηση εικόνων
- **Στο cyberbullying λέμε ΟΧΙ!**
- Πνευματική ιδιοκτησία
- Υπεύθυνη online συμπεριφορά για παιδιά και νέους

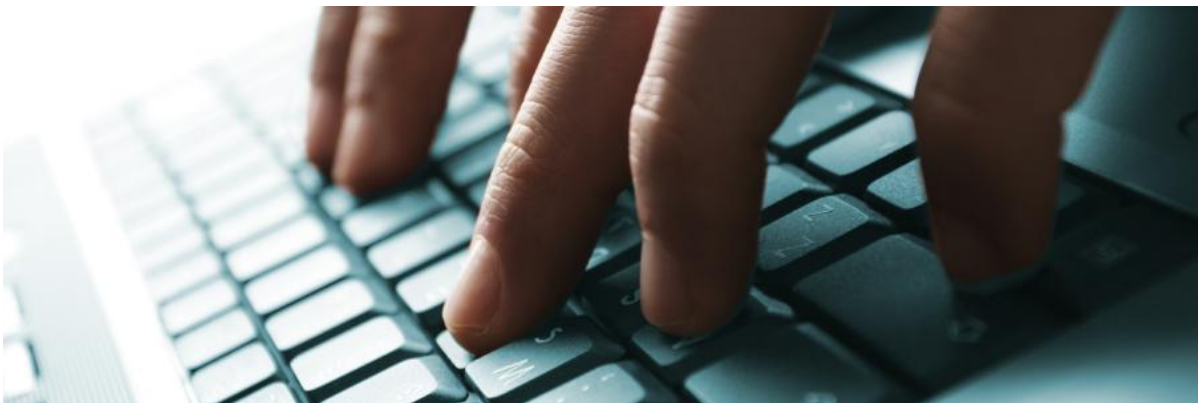
On line υλικό (κείμενο) που μπορείτε να συμβουλευτείτε:

- Εκπαιδευτικά εγχειρίδια για το Ασφαλές Διαδίκτυο
- Ο αναθεωρημένος οδηγός του εκπαιδευτικού για την online ασφάλεια των μαθητών
- Παίζω και μαθαίνω! (βιβλίο δραστηριοτήτων για 4-8 ετών)
- Ερωταπαντήσεις σχετικά με το φαινόμενο του κυβερνοεκφοβισμού
- Ερωταπαντήσεις σχετικά με τον εθισμό στο Διαδίκτυο
- Ερωταπαντήσεις σχετικά με τα διαδικτυακά παιχνίδια

Ενημερωθείτε σχετικά με το ισχύον πλαίσιο για τα προσωπικά δεδομένα:

- Η προστασία των προσωπικών μας δεδομένων
- Επίσημη ενημέρωση μαθητών σε προστασία προσωπικών δεδομένων
- 28/01 Ημέρα Προστασίας Δεδομένων
- Προστασία Προσωπικών Δεδομένων και νομοθεσία

Βίντεο και παρουσιάσεις (υλικό) που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ελεύθερα:

- Οδύσσεια στο Διαδίκτυο σε 5 επεισόδια
- Ασφάλεια στο Διαδίκτυο (Βίντεο)
- Χρήσιμο Υλικό για ημερίδα ευαισθητοποίησης στο σχολείο
- Animated Ασφάλεια (2010) – mini site

Εκθέσεις – έρευνες:

- Ευρωπαϊκή Μελέτη για τις online συμπεριφορές εξάρτησης
- Τα ισχυρά και τα αδύνατα σημεία των προγραμμάτων γονικού ελέγχου
- Βασικά ευρήματα έρευνας EU Kids Online
- Αρκετά «ώριμοι» χρήστες του διαδικτύου τα ελληνόπουλα
- Έκθεση της Unicef για την ασφάλεια ανηλίκων στο Διαδίκτυο

Εξωτερικοί δικτυακοί τόποι:

- Safe Line

- SaferInternet.gr
- ΥποΣΤΗΡΙΖΩ 800 11 800 15
- Insafe
- Άδειες Creative Commons
- Νέοι και Προσωπικά Δεδομένα
- Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων
- Πανευρωπαϊκό Δίκτυο EU Kids Online
- Cyberkids – Μία πρωτοβουλία για τους γονείς και τα παιδιά
- European Network and Information Security Agency (ENISA)
- Pan-European Game Information (PEGI)
- Υλικό στην Αγγλική γλώσσα από την ACMA - σειρά από παιχνίδια απευθυνόμενα σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες